

Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin

Jména rostlin

(stabilita i důvody změn)

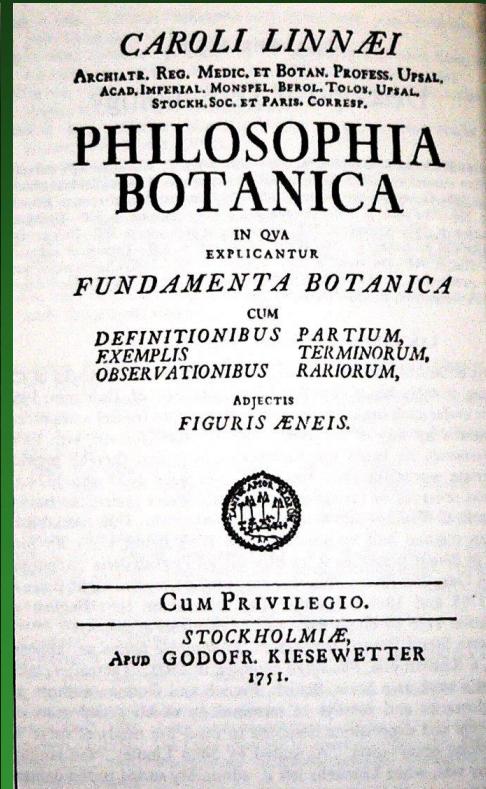
Petr Bureš

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kodifikace botanické nomenklatury (1867)

1. základy již v Linnéově *Philosophia botanica* (1751) v kapitole *Nomina*.

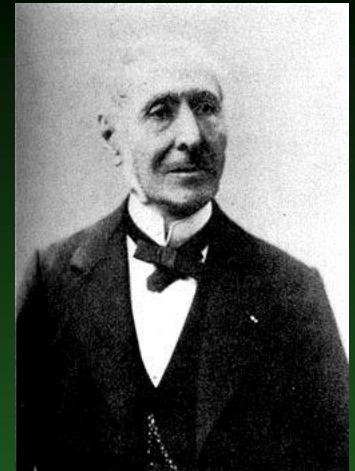
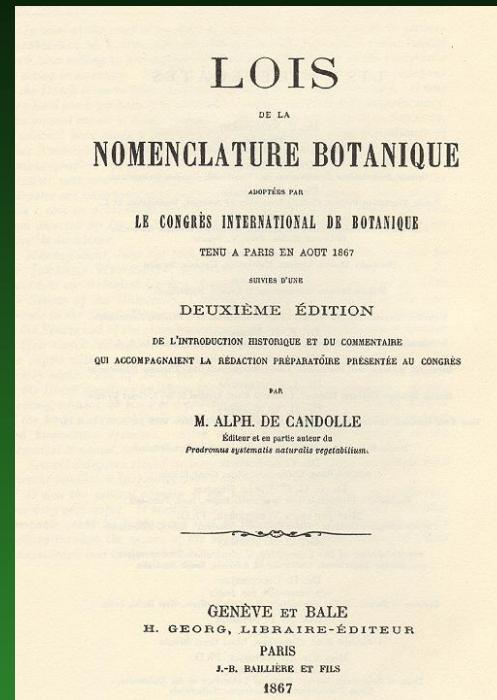
158	VII. NOMINA.		
210 DENOMINATIO alterum (151) Botanices fundamen- tum, sicut dispositione (152), nomina primum imponat.			
Nomina si necis, perit & cognitio rerum.			
Unicum ubi genus, unicum erit nomen. §. 215.			
Veterum nomina plerumque praedantifina; Recentiorum pejora fuere.			
<i>Critica Botanica Denominationem genericam, specificam &</i> <i>variantibus rationibus & exemplis proposuit; hinc de ea</i> <i>in praesenti paucis.</i>			
211. Nomina vero plantis imponere <i>Botanicis</i> (7) genunis (156) tantum in potestate est.			
Botanicus novit genera distincta, & nomina antea recepta. Idiotas impolitare nomina absurdia.			
RELIGIOSA.			
Pater noster	Cyperus	Chischi oculus Aster.	
Bonus Henricus Chenopodium.		Palma Orchis.	
Mel me tangere Impatiens		Spina Rhamus.	
Morbus Diaboli Sphoalfa		Lancea Lycopus.	
Filium ante patrem Tuffilago		Martia calceata Cypripedium.	
Hurba fuisse Cibos		Chloris Alchemilla.	
Mater herbarum Artemisia		Straegia Galium.	
Surge & ambula Gentiana		Veneris labrum Diplocodon.	
Puga Damonum Hypericum		Umbilicus Cotyledon	
		Calceus Cypripedium	
		Padden Scandix	
		Jovis Barba Sempervivum.	
NON SYSTEMATICI BOTANICI.			
Bentianae Pt.			
Breyntiana Pt.			
Ruschiana Pt.			
Drakena Clus. Dorstenia.			
212. Nomina omnia sunt in ipsa vegetabilis enunciatione vel Muta, ut Clavis (160), & Ordinis (161); vel Sonora, ut Genericum (159), Specificum (157) & varians (158).			
Nomina omnime plantarum confabit nomine Generico & Specifico; Nomen			

Pojmenování rostlin podléhá sofistikovanému souboru pravidel botanické nomenklatury - **nomeklatorickému kódu**

Kodifikace botanické nomenklatury (1867)

1. základy již v Linnéově *Philosophia botanica* (1751) v kapitole *Nomina*.

2. 1867 pověřil botanický kongres v Paříži „komisi devíti“ – v jejím čele – Alphons de Candolle. = Zpracování prvního nomenklatorického kódu

Alphonse de Candolle
1806-1893

Pojmenování rostlin podléhá sofistikovanému souboru pravidel botanické nomenklatury - **nomeklatorickému kódů**

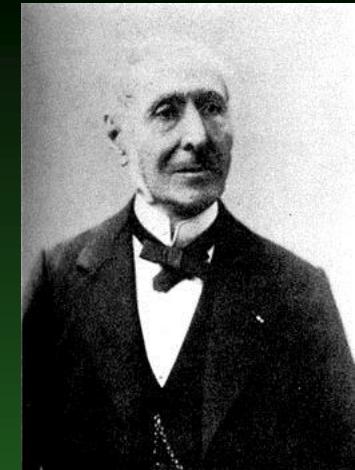
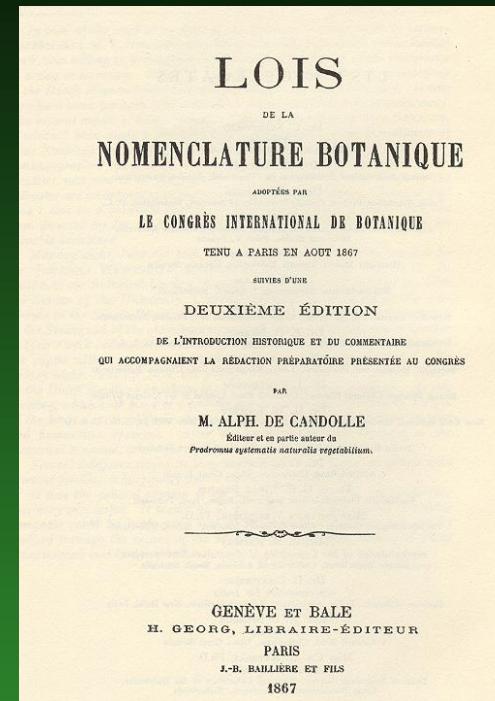
Kodifikace botanické nomenklatury (1867)

1. základy již v Linnéově *Philosophia botanica* (1751) v kapitole *Nomina*.

2. 1867 pověřil botanický kongres v Paříži „komisi devíti“ – v jejím čele – Alphons de Candolle. = Zpracování prvního nomenklatorického kódu

3. Nomenklatorická komise v období mezi kongresy shromažďuje podněty pro zpřesnění kódu

4. změny může schválit pouze botanický kongres, konaný ca 1x za 6 let.

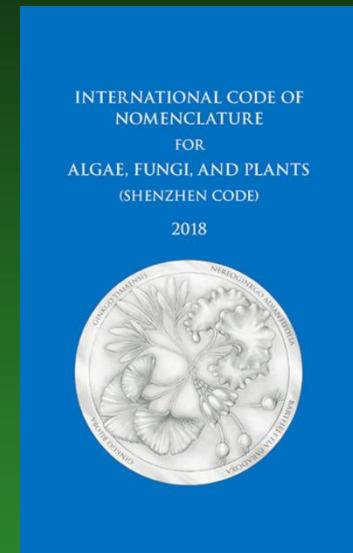
Alphonse de Candolle
1806-1893

Pojmenování rostlin podléhá sofistikovanému souboru pravidel botanické nomenklatury - **nomeklatorickému kódu**

Kód - tvoří nomenklatorická komise IAPT, mezi kongresy shromažďuje podněty pro nový kód,
Nový kód - schvaluje botanický kongres,
poslední kongres byl 23-29. července 2017 v Číně
v Šen-čenu – příští bude v Brazílii
v Rio de Janeiro 2023

Aktuální verze
kódu vyšla o rok
později v r. 2018

Jména taxonů supragenerických (nadrodové úrovně)

jednoslovná, s velkým počátečním písmenem, s koncovkami, označujícími taxonomickou úroveň

taxon	latinsky	koncovka	příklad
říše	regnum	-ae	<i>Plantae</i>
podříše	subregnum	-bionta	<i>Cormobionta</i>
oddělení	divisio	-phyta	<i>Magnoliophyta</i>
třída	classis	-opsida nebo -atae	<i>Liliopsida</i>
podtřída	subclassis	-idae	<i>Liliidae</i>
řád	ordo	-ales	<i>Cyperales</i>
čeled'	familia	-aceae	<i>Cyperaceae</i>
podčeled'	subfamilia	-oiedae	<i>Cyperoideae</i>

Jméno rodu (*genus*)

podstatné jméno v jednotném čísle nebo slovo, které je za podstatné jméno považováno s velkým počátečním písmenem - např.

Eleocharis

Jméno druhu (*species*)

dvouslovné (binomické)

= jméno rodu (*nomen genericum*) + druhový přívlastek (*epitheton specificum*) - např. *Viola odorata*

jméno rodové

Viola

odorata

přívlastek druhový

nejčastěji
přídavné jméno

nebo

podstatné jméno
v druhém pádě

Přívlastek začíná vždy malým písmenem, i když je odvozen od jména osoby.

Např. *Rubus josefianus* (Podle českého botanika Josefa Holuba)

Minuartia SMEJKALII (Podle moravského botanika Miroslava Smejkala)

Není-li přívlastek jednoslovň, musí být slova, která jej tvoří, spojena spojovací čárkou (spojovníkem, nikoli pomlčkou)

Např. ***Dryopteris filix-mas***

nikoli *Dryopteris filix - mas*

nebo ***Capsella bursa-pastoris***

nikoli *Capsella bursa - pastoris*

Jména taxonů infraspecifických (nižší než druh)

Pojmenovávají se přívlastky - nelze je psát samostatně,
Píší se jen za jménem druhu nebo jménem jiného infraspecifického
taxonu, k němuž se vztahují, spolu se zkratkou vyznačující o jakou
taxonomickou úroveň se jedná.

poddruh, plemeno, subspecies, subsp. nebo ssp.

Př. *Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris*

odrůda, varieta, varietas, var.

Př. *Eleocharis palustris* var. *septentrionalis*

forma, f.

Př. *Eleocharis uniglumis* f. *nulliseta*

Princip priority

Zásada III.

Pojmenování taxonomické skupiny se zakládá na principu priority zveřejnění.

Zásada IV.

Každá taxonomická skupina v určitém vymezení, postavení a hierarchické úrovni, s výjimkou některých zvláštních případů, **může mít jen jedno správné jméno, a to nejstarší, které je v souladu s pravidly.**

Priorita směrem do minulosti omezena (čl. 13).

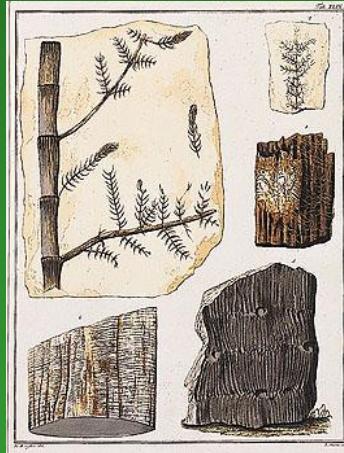
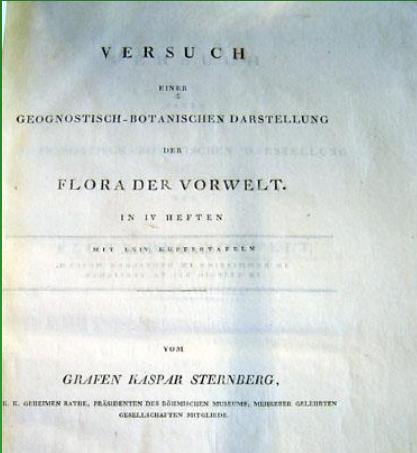
1. 5. 1753 = počáteční bod (starting point) - platí pro cévnaté rostliny, játrovky, rašeliníky, pro lišeňníky a většinu řas
Ztotožňován s 1. vydáním - Linnéova *Species plantarum*

Princip priority

Jiné počáteční body (starting points) mají z vyšších rostlin:

1. 1. 1801 - mechy (kromě rašeliníků) - Hedwig: *Species muscorum*

31. 12. 1820 - fosilní rostliny - Sternberg: Flora der Vorwelt

Kašpar Maria Šternberk (1761–1838)

Šternberský palác první sídlo sbírek Národního muzea

Princip priority

PŘ. Tentýž taxon byl pojmenován dvěma jmény:

Viola saxatilis F.W.Schmidt 1797

Viola arenaria DC. 1830

Které jméno je správné?

To starší - tedy *Viola saxatilis* F.W.Schmidt 1797

Výjimka

Výjimku z tohoto pravidla tvoří jména chráněná kódem - *nomina conservanda* (jejich seznam je v kódu uveden)

Příklad návrhu na konzervaci jména před kongresem ve Vídni

TAXON 54 (2) • May 2005: 551–552

Nordenstam • (1696) Conserve *Senecio leucanthemifolius*

(1696) Proposal to conserve the name *Senecio leucanthemifolius* against *S. varicosus* (Compositae)

Bertil Nordenstam

Department of Phanerogamic Botany, Swedish Museum of Natural History, P. O. Box 50007, SE-104 05 Stockholm, Sweden. bertil.nordenstam@nrm.se

- (1696) *Senecio leucanthemifolius* Poir., Voy. Barbarie 2: 28. 1789 [Dicot.: Comp.], nom. cons. prop.
Lectotypus (hic designatus): “*Senecio leucanthemifolius*. Cote de Barbarie”, Poiret (P-LAM).
(=) *Senecio varicosus* L. f., Dec. Pl. Horti Upsal. 1: 9. Apr-Jun 1762, nom. rej. prop.
Lectotypus (hic designatus): Herb. Linnaeus No. 996.25 (LINN).

Ten. ex Nyman (1879), *S. cyrenaicus* (E. A. Durand & Barratte) Pamp. (1918), *S. kebdanicus* Maire & Sennen (1935), *S. caroli-malyi* Horvatic (1956), and *S. transiens* (Rouy) Jeanm. (2003). Some authors (Alexander l.c., Greuter l.c.) go so far as to include *S. vernalis* Waldst. & Kit. (1800) as a variety or subspecies of *S. leucanthemifolius*. This traces to Chater & Walters (l.c.), who pointed to the difficulty of clearly distinguishing *S. leucanthemifolius* from some populations of *S. vernalis*. The latter has an orig-

Změny jmen

Žádné správné jméno nesmí být svévolně měněno, pokud se nezjistí okolnosti, které jeho platnost ruší.

Takové okolnosti mohou být:

1. vyloučení homonymie
2. přesun ve smyslu horizontálním
3. přesun ve smyslu vertikálním

1. Změna jména v důsledku vyloučení homonymity

= dva různé taxony se nemohou jmenovat stejně.

Pokud se omylem stalo - platí princip priority - platné je to starší, pro druhý taxon je třeba, vytvořit jméno nové (pokud není k dispozici)

Carduus glaucus Baumg.

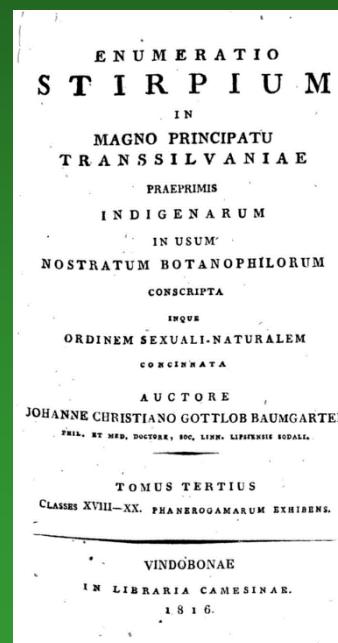
Enum. Stirp. Transs. 3 : 58

(1817). Mladší homonymum

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

CLASSIS XVIII. SYNGENESIA.

Distel; kleine Ackerdistel; G. Fodor bogáts. H. Il Cardo crespo. I.
In cultis, nemoribus, ruderatis et sylvis elatioribus, item ad sepes viasque communis, Jul. Aug. A. pannonicus L. 1718. C. caule bipedali, erecto, intermixti; fol. semidecurrentibus, lanceolatis, integrerrimi, margine ciliatis; pedunculo longissimo lanuginoso, 1-capitato; anthodii ovati squamis inermibus, linea alba notatis, corollulis pallide purpureis.

Hungarian Thistle. A. Le Chardon de Hongrie. G. Hungarische Distel. G. Magyarországi bogáts. G. In asperis montosis versus montes Galinasa et Arsyjetje. Jul. Aug. P.

1719. C. caule 2- 3-pedali, erecto, anguloso, sulcato- striato, glauco, subpubescente, superne ramoso, ramis simplicibus; fol. omnibus utrinque glabris, carnosis, glaucis, semidecurrentibus, inaequaliter dentato spinosis, radicali, et inferiorib. oblongo-ovatis, caul. intermedio ovato-obuso-lanceolato, rameis brevissimis, oblongo-lanceolatis; pedunc. longissimis, alterois, teretibus, sulcatis, tomentosis, apice subtutantibus, 1-capitatis, bracteis alternis, raris, remotissimis vestitis; capitulo et violaceo-purpureo; anthodio subgloboso, glauco, glabro, squamis linearib. obtusis, apice mucrone nigrescenti terminantibus, pappo scabriusculo. C. defloratus. J. A. t. 89. Cirsium III. montanum. Cl. II p. CXLIX. ic. Ej. Pann. p. 659. ic.

Glaucus Thistle. A. Le Chardon glauque. G. Graugrüne Distel. G. Öse bogáts. I.
In m. b. calcareo-rupestribus juxta pagum Törökó Szent György ibidem in M. Bedellá; item in herbidis subalpinis sylvisque montosis versus M. Szal. et Aquam Mineralem Lövete; item in Sedibus Csik et Hámroszék. Jun. — Aug. P.

Carduus glaucus Baumg.

Enum. Stirp. Transs. 3 : 58

(1817). Mladší homonymum

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

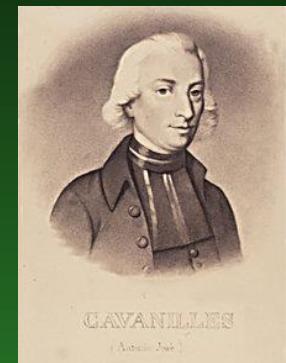
Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus glaucus Cav.

Icon. 3: 226

(1794). Starší homonymum

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Carduus glaucus Baumg.

Enum. Stirp. Transs. 3 : 58

(1817). Mladší homonymum

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

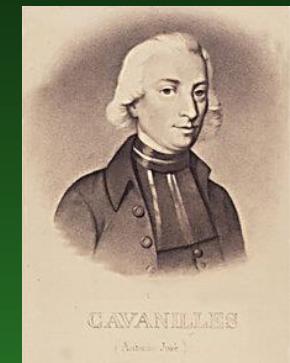
Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus glaucus Cav.

Icon. 3: 226

(1794). Starší homonymum

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Klasea nudicaulis Fourr.

Carduus glaucus Baumg.

Enum. Stirp. Transs. 3 : 58

(1817). Mladší homonymum

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

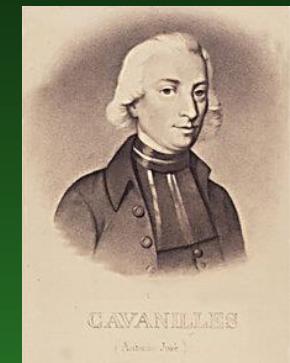
Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus glaucus Cav.

Icon. 3: 226

(1794). Starší homonymum

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Klasea nudicaulis Fourr.

Carduus glaucinus Holub Folia Geobot. Phytotax. 9: 272, nom. nov. pro sp. *Carduus glaucus* Baumg. (1974)

Carduus glaucus Baumg.

Enum. Stirp. Transs. 3 : 58

(1817). Mladší homonymum

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus defloratus subsp. *glaucus* (Rchb. f.) Nyman

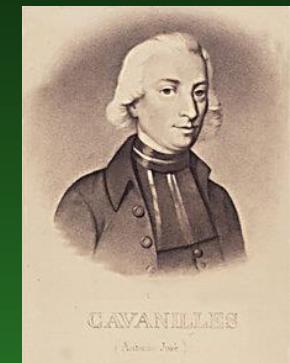
Carduus glaucus Cav.

Icon. 3: 226

(1794). Starší homonymum

Klasea nudicaulis Fourr.

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Scirpus palustris
L. 1753

2. Přesun ve směru horizontálním

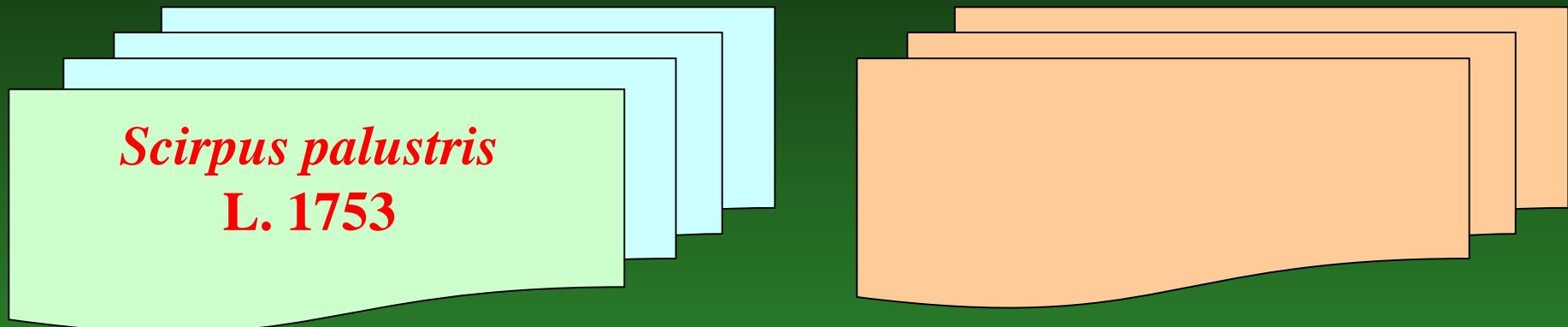
Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Scirpus palustris
L. 1753

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Eleocharis R. Br. 1810

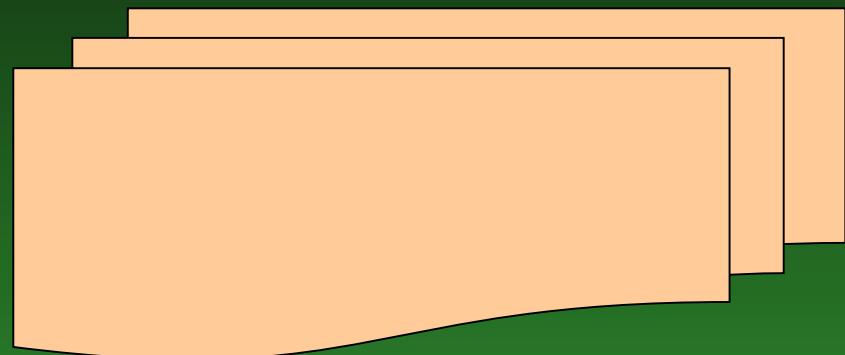
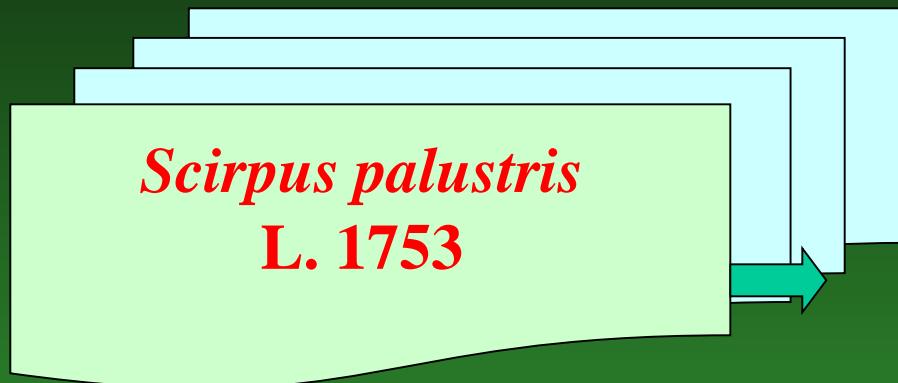
2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Eleocharis R. Br. 1810

Roemer & Schultes 1817 se rozhodli přiřadit *Scirpus palustris* k rodu *Eleocharis*

Taxon zůstává na stejném úrovni, epiteton se zachovává

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Scirpus palustris
L. 1753

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Eleocharis R. Br. 1810

Roemer & Schultes 1817 se rozhodli přiřadit *Scirpus palustris* k rodu *Eleocharis*

Eleocharis palustris (L.)
Roem. & Schult. 1817

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Scirpus palustris
L. 1753

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Eleocharis R. Br. 1810

Roemer & Schultes 1817 se rozhodli přiřadit *Scirpus palustris* k rodu *Eleocharis*

Eleocharis palustris (L.)
Roem. & Schult. 1817

Taxon zůstává na stejném úrovni, epiteton se zachovává

Kombinace a basionym

Kombinace = jméno vzniklé přesunem pod jiný taxon téže nebo jiné úrovně.

Basionym (ve vztahu k příslušné kombinaci) je původní jméno, na němž je kombinace založena.

Eleocharis palustris (L.) Roemer et Schultes je kombinace založená na basionymu *Scirpus palustris* L.

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

Eleocharis palustris (L.) Roem. et Schult.

L. = Linné = deskriptor

Roem. et Schult. = Roemer et Schultes - kombinátoři

Eleocharis vulgaris (Walters) Á. et D. Löve

Walters - deskriptor;

Á. et D. Löve - kombinátoři (místo "et" lze psát i "&")

Výjimka

Nikdy nepíšeme deskriptora ani kombinátora u nominátních (= typových) taxonů!

Př. *Eleocharis palustris* (L.) Roem. et Schult. subsp. *palustris*

Eleocharis quinqueflora (F.X.Hartman) O.Schwarz **1949**

Bas.: *Scirpus quinqueflorus* F.X.Hartman **1767**

Eleocharis pauciflora (Lightfoot) Link **1827**

Bas.: *Scirpus pauciflorus* Lightfoot **1777**

Oba basionomy se však vztahují ke stejnému druhu popsanému nezávisle na sobě dvěma autory.

Která kombinace je tedy správná?

© T. Muer

Ta první, neboť i když je sama o sobě mladší, je učiněna na základě staršího basionymu v daném ranku (druhovém).

Výjimka, kdy při přesunu horizontálním nemá prioritu epiteton nejstarší, nastává tehdy,
pokud by jeho zachováním nastala tautonymie nebo homonymie

Linné popsal jaterník podléšku jako druh *Anemone hepatica* L. 1753 v rámci rodu *Anemone*.

Později samostatný rod *Hepatica* Miller 1754

Jak by mělo v duchu pravidel znít jméno pro horizontální přesun?
Hepatica hepatica

Tautonymie - situace, kdy druhový epiteton opakuje rodové jméno není v botanické nomenklatuře přípustná.

Proto vystaveno jméno nové - stalo se 2x:

Hepatica nobilis Miller 1768

Hepatica triloba Chaix 1785

Které je správné?

Starší - *Hepatica nobilis* Miller 1768.

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

Eleocharis palustris
subsp. *vulgaris*
Walters 1953

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

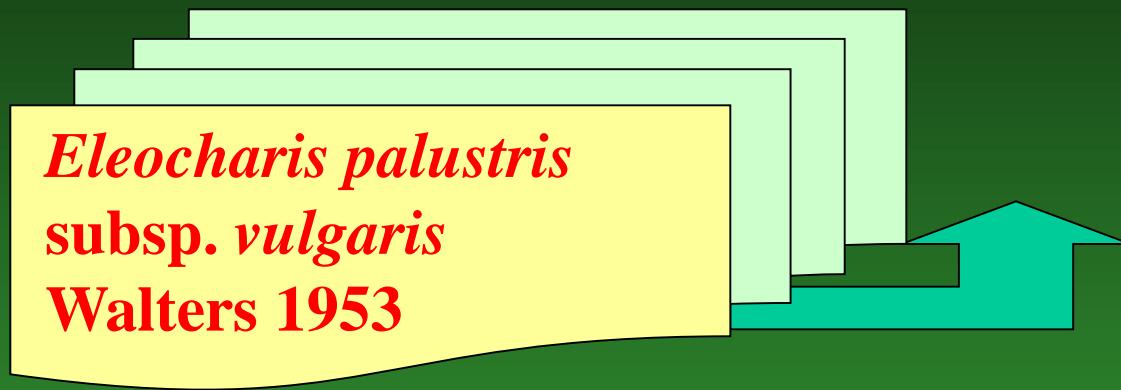

Á. Löve & D. Löve 1976 se na základě odlišného chromosomového počtu rozhodli oddělit tento poddruh do samostatného druhu

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

Á. Löve & D. Löve 1976 se na základě odlišného chromosomového počtu rozhodli oddělit tento poddruh do samostatného druhu

Eleocharis vulgaris
(Walters) Á. Löve
& D. Löve 1976

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

Á. Löve & D. Löve 1976 se na základě odlišného chromosomového počtu rozhodli oddělit tento poddruh do samostatného druhu

Eleocharis vulgaris
(Walters) Á. Löve
& D. Löve 1976

Taxon mění úroveň, epiteton může zůstat stejné, ale nemusí.

Přesun ve směru vertikálním

Snižuje nebo zvyšuje se úroveň taxonu

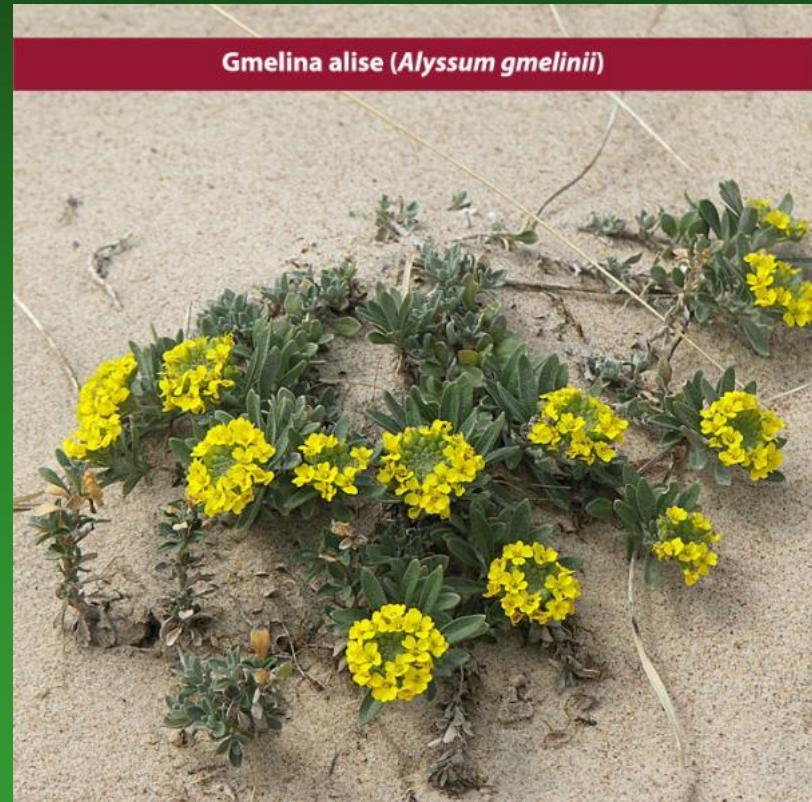
- není třeba prioritu epitetonu či uninomu zachovat (je to však doporučeno).

Př. Epiteton zachováno

Alyssum gmelinii Jord.

sníženo na
subsp. úroveň:

Alyssum montanum L.
subsp. *gmelinii* (Jord.)
Hegi et E. Schmidt

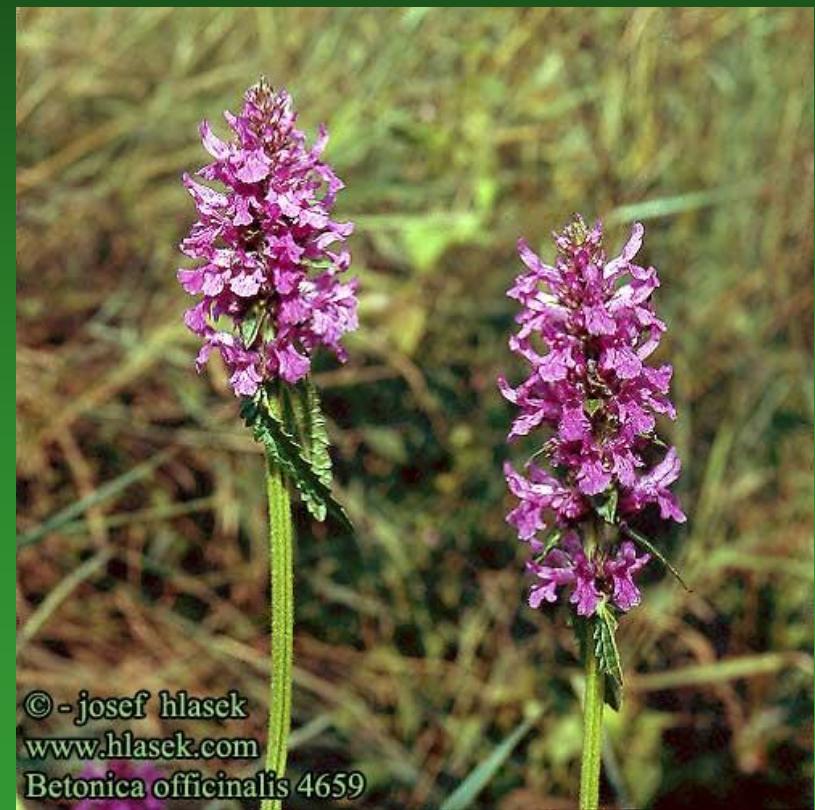
Přesun ve směru vertikálním

Př. Uninom zachován

Betonica L.

snížena na sekční úroveň:

Stachys L. sect. *Betonica*
(L.) Bentham

Epiteton nebo uninominální jméno není zachováno

PŘ. *Magnolia virginiana* var. *foetida* L. 1753
je-li varieta povýšena na hodnotu druhu pak:
Magnolia grandiflora L. 1759

Jméno *Magnolia foetida* (L.) Sargent 1889 sice respektuje doporučení o zachování epiteta, ale v důsledku zásady priority platí jméno předchozí.

Epiteton nebo uninominální jméno není zachováno

PŘ. *Lythrum intermedium* Ledeb. 1822

je-li hodnoceno jako var. druhu *L. salicaria* pak:

Lythrum salicaria var. *glabrum* Ledeb. 1843

nikoli

Lythrum salicaria var. *intermedium* (Ledeb.) Koehne 1881

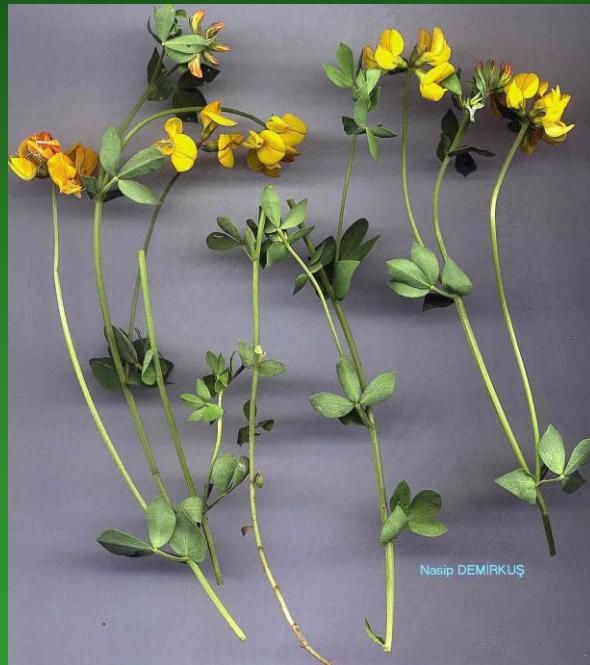
Lotus corniculatus L. subsp. *slovacus* Žertová 1958

Lotus borbásii Ujhelyi 1961

Označují oba stejný taxon. Které je správné?

Obě!

Jedno na úrovni subspecifické a druhé na úrovni specifické.

Zásada II

Použití jmen taxonomických skupin se určuje pomocí nomenklatorických typů.

Nomenklatorický typ je prvkem, se kterým je spojeno pojmenování dotyčného taxonu.

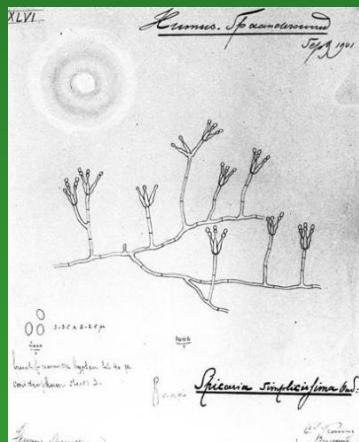
Pro čeledě je nomenklatorickým typem **jeden z rodů**
Např. pro čeledě *Asteraceae* je to rod *Aster*

Zásada typizace

Pro **rod** je nomenklatorickým typem **jeden z druhů**
Např. pro rod *Salvia* je to druh *Salvia officinalis*

Zásada typizace

Pro druh a všechny nižší kategorie je nomenklatorickým typem konkrétní dokladový exemplář (uložený obvykle v herbáři)
u nižších organismů je to může být lyofilizovaná živá kultura
výjimečně může být typem vyobrazení - ikonotyp

Aplanes de Bary, Bot. Zeit. 46(38): 613 (1888). Note:
Bot. Zeitung citations refer to columns within text, not pagination.

Type species: *A. androgynus* (W. Archer) Humphrey 1893.

Monotypic.

Aplanes androgynus (W. Archer) Humphrey, Trans. Am. Philos. Soc., n.s. 17: 134 (1893).

Type: Archer, Q. J. Microscop. Sci., ser. 2 7: pl. 6, fig. 1 (1867) – lectotypus (iconotypus) hic designatus.

See Johnson (1956) and Seymour (1970) for discussions on the complex synonymy and nomenclatural history of *Aplanes*, *Achlya releaseana* and *Saprolegnia turfosa*.

TAXON 54 (2) • May 2005: 551–552

Nordenstam • (1996) Conserve *Senecio leucanthemifolius*

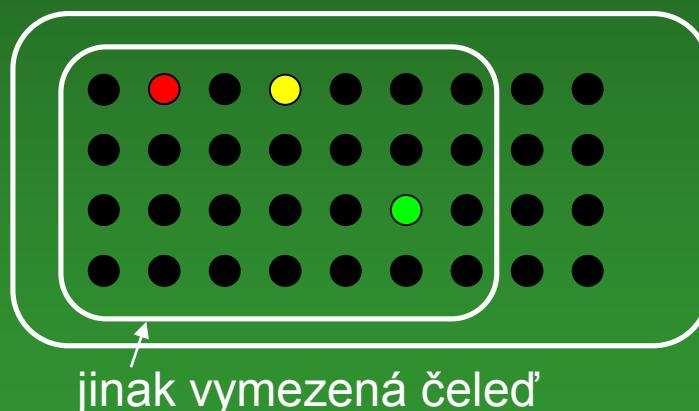
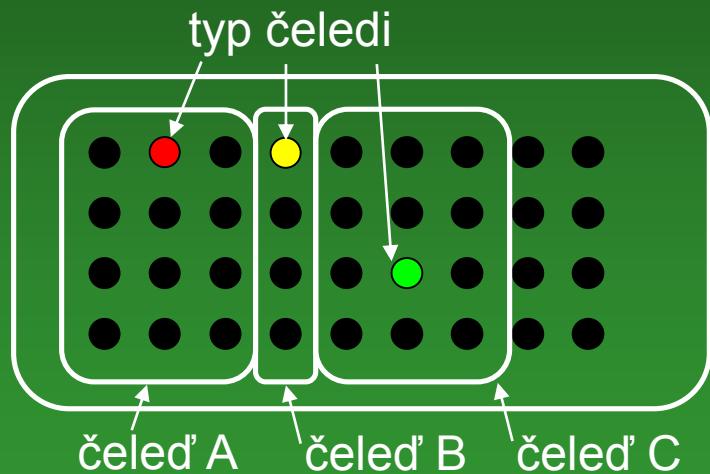
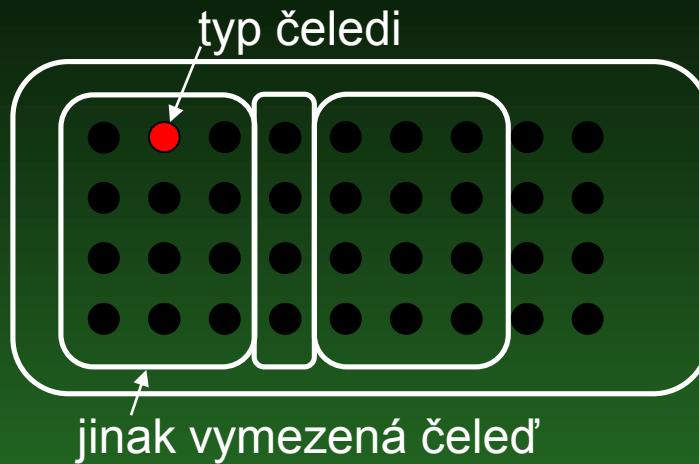
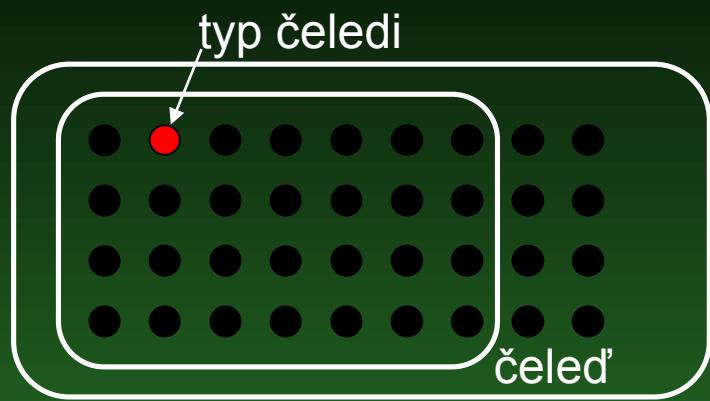
(1996) Proposal to conserve the name *Senecio leucanthemifolius* against *S. varicosus* (Compositae)

Bertil Nordenstam

Department of Phanerogamic Botany, Swedish Museum of Natural History, P. O. Box 50007, SE-104 05 Stockholm, Sweden. bertil.nordenstam@nrm.se

- (1696) *Senecio leucanthemifolius* Poir., Voy. Barbotie 2: 28. 1789 [Dicot.: Comp.], nom. cons. prop. Lectotypus (hic designatus): "Senecio leucanthemifolius. Cote de Barbotie", Poiret (P-LAM), *Senecio varicosus* L. f., Dec. Pl. Horti Upsal. 1: 9. Apr-Jun 1762, nom. rej. prop. Lectotypus (hic designatus): Herb. Linnaeus No. 996.25 (LINN).

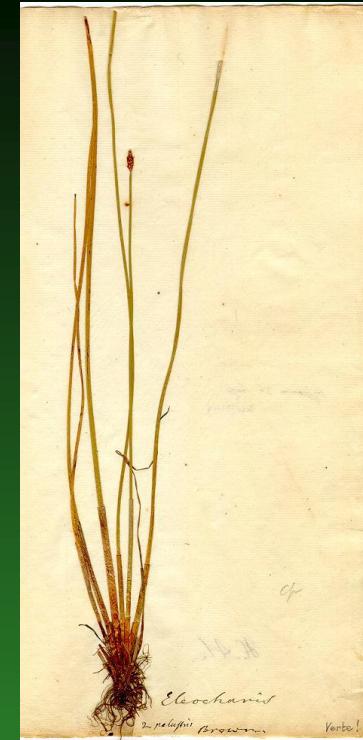
Ten. ex Nyman (1879), *S. cyrenaeus* (E. A. Durand & Barratte) Pamp. (1918), *S. keblanicus* Maire & Semen (1935), *S. caroli-malyi* Horvat (1956), and *S. transiens* (Rouy) Jeannm. (2003). Some authors (Alexander I.c., Greuter I.c.) go so far as to include *S. vernalis* Waldst. & Kit. (1800) as a variety or subspecies of *S. leucanthemifolius*. This traces to Chater & Walters (I.c.), who pointed to the difficulty of clearly distinguishing *S. leucanthemifolius* from some populations of *S. vernalis*. The latter has an orig-

Co bude typem čeledi (A+B+C)? – Jak se čeleď bude jmenovat?

Smysl typizace:

V padesátých letech zjistil anglický botanik Stuart Max Walters, že v Evropě existují v rámci druhu *Eleocharis palustris* populace, lišící se velikostí plodů, počtem chromozómů a několika dalšími znaky, v době Linnéově nerozlišitelné. Oba taxony lišily i ve geografickém rozšíření.

Co teď? - Popsat jako nový taxon s malými plody a pro druhý ponechat jméno založené na Linnéovském bazionymu.

Řešení: - měl vyhledat typ v Linnéově herbáři a hned věděl pro co ponechat původní

Autoři jmen, jejich zkratky

Za jménem taxonu často připojujeme jméno nebo zkratku toho, kdo rostlinu popsal - **deskriptor** (descriptor z lat. descriptio = popis)

Fagaceae Dumortier

Fagaceae Dumort.

Eleocharis R.Brown

Eleocharis R.Br.

Daphne arbuscula Čelakovský

Daphne arbuscula Čelak.

Dactylis glomerata subsp. *slovenica* Domin

Dactylis glomerata subsp. *slovenica* Dom.

význam zkratek a předložek: s. l., s. s., non, nec, in, ex, sensu auct.

Zásada I

Botanická nomenklatura je nezávislá na zoologické a bakteriologické nomenklatuře.

Odlišnosti zoologické nomenklatury oproti botanické

Zoologická pravidla jsou starší - 1842.

Platí zde také zásada typizace a zásada priority, ale starting point je 1.1.1758 - 10. vydání Linné: *Systema naturae*.

1. Zoologie připouští tautonyma

Např. *Bufo bufo* = ropucha obecná

Buteo buteo = káně lesní

Naja naja = kobra indická

Huso huso = vyza velká

Torpedo torpedo = parejnock elektrický

Rattus rattus = krysa obecná

Gobio gobio = hrouzek obecný

Vulpes vulpes = liška obecná

2. V zoologii se neuvádí jméno kombinátora - pouze se v případě kombinace jméno deskriptora dává do závorky.

3. Homonymita neplatí mezi zoologií a botanikou

např. rod *Sida*

v botanice = tropický rod z čel. *Malvaceae* (např. v Indii roste druh *Sida retusa*)

*v zoologii = drobný perloočkovitý korýš (např. u nás se vyskytující *S. crystallina* = stejnonožka rdestová)

nebo rod *Dracunculus*

v botanice = rod z čel. *Araceae*

v zoologii = parazitický červ (např. *Dracunculus medinensis*
vlasovec medinský)

nebo rod *Arenaria*

Arenaria interpres = pták z čeledi kulíkovitých kameňáček
pestrý (žije ve Skandinávii)

Arenaria = rostlina z čeledi hvozdíkovitých - písečnice –
(např. p. douškolistá *Arenaria serpyllifolia*)

nebo jméno rodu *Oenanthe*, které představuje současně drozdovitého ptáka českým jménem bělořit (např. b. šedý *Oenanthe oenanthe*), ale i miříkovitou rostlinu haluchu (např. h. vodní *Oenanthe aquatica*)

obdobně i rod *Prunella* = pták z řádu pěvců pěvuška (např. *P. modularis* = p. modrá), ale i hluchavkovitá rostlina černohlávek (např. *P. vulgaris* = č. obecný)

Zoologický kód nedoporučuje dávat živočichům jména, kterými jsou pojmenovány jiné organismy.

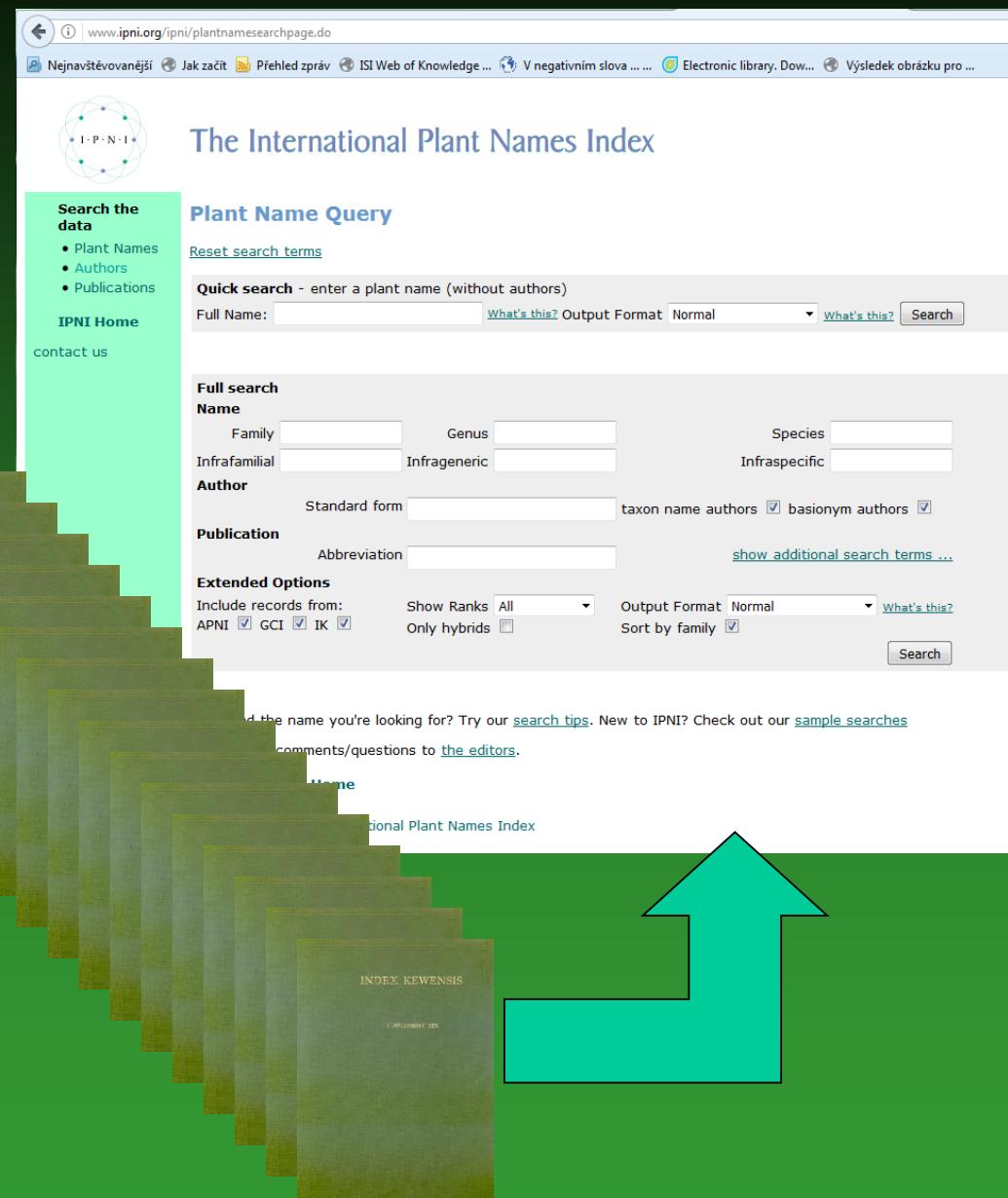
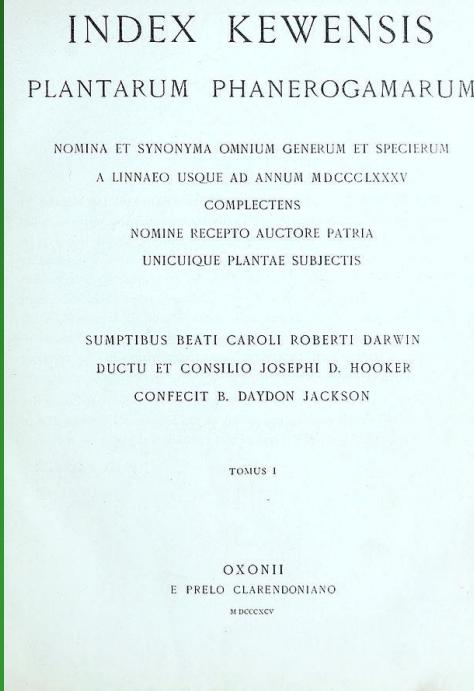
Kde je přehled všech publikovaných jmen?

(S odkazy na místo publikace
a přehledem autorů botanických jmen)

Joseph Dalton Hooker
1817–1911
britský botanik

1895-

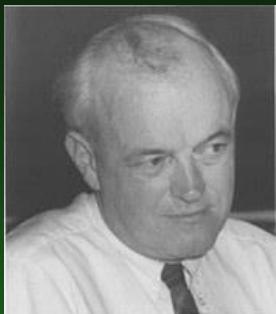

The screenshot shows the IPNI website (www.ipni.org/ipni/plantnamesearchpage.do) with a search interface overlaid on a stack of books. The books are green and yellowish-green, with the title 'INDEX KEWENSIS' visible on the spines. A large blue arrow points upwards from the bottom right towards the search interface.

The IPNI interface includes:

- Logo: IPNI
- Page title: The International Plant Names Index
- Search the data:
 - Plant Names
 - Authors
 - Publications
- IPNI Home
- Contact us
- Quick search - enter a plant name (without authors): Full Name: What's this? Output Format: Normal
- Full search:
 - Name: Family Genus Species
Infrafamilial Infrageneric Infraspecific
 - Author: Standard form taxon name authors basionym authors
 - Publication: Abbreviation show additional search terms ...
- Extended Options:
 - Include records from: APNI GCI IK
 - Show Ranks: All
 - Output Format: Normal What's this?
 - Only hybrids
 - Sort by family
- Search button

Kde hledat data vydání?

Frans Antonie Stafleu
1921–1997
nizozemský botanik

Richard Sumner Cowan
1921–1997
americký botanik

Frans A. Stafleu and Richard S. Cowan

Taxonomic literature

A selective guide to botanical publications and collections with dates, commentaries and types

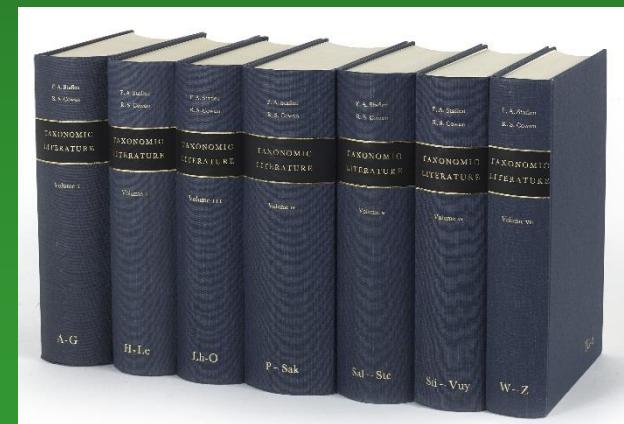
Volume 1: A-G

S. H. Cowan
R. S. Cowan

Second edition

Bohn, Scheltema & Holkema
Utrecht 1976

The screenshot shows the Biodiversity Heritage Library (BHL) website for the 'Taxonomic literature' volume. The page includes:

- Title:** Taxonomic literature : a selective guide to botanical publications and collections with dates, commentaries and types
- Title Variants:** Abbreviated: Taxon. Lit., ed. 2 (TL2)
- Related Titles:** Series: Regnum vegetabile v. 125, 130, 135, 134-135, 137, 149, 150
Series: Regnum vegetabile v. 94, 98, 105, 110, 112, 115-116
- By:** Stafleu, Frans A. (Frans Antonie), 1921-1997
Cowan, Richard S. 1921-
- Genre:** Book
- Material Type:** Published material
- Publication info:** Utrecht :Bohn, Scheltema & Holkema, 1976-1988.
- Edition:** 2d ed.
- Subjects:** Bibliography, Botany, Botanical literature, Botanists, Catalogs and collections, Classification, Nomenclature, Plant collectors, Plants
- DOI:** <https://doi.org/10.5962/bhl.title.48631>
- Volumes:** v. 1 (1976) [Authors A-G]
- Holding Institution:** Smithsonian Libraries
- Sponsor:** Biodiversity Heritage Library
- Date Scanned:** 12/10/2010
- View Volume**
- Copyright & Usage:** License Type: <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.0/>
Rights: <https://biodiversitylibrary.org/permissions>
Copyright status: In copyright. Digitized with the permission of the rights holder.
- Download volume:** PDF, EPUB, MOBI
- Volumes:** v. 2 (1979) [Authors H-L] >
v. 3 (1981) [Authors Lh-O] >
v. 4 (1983) [Authors P-Sak] >
v. 5 (1985) [Authors Sal-Ste] >
v. 6 (1986) [Authors St-Vuy] >
v. 7 (1988) [Authors W-Z] >
Suppl. I (1992) [Authors A-Ba] >
Suppl. II (1993) [Authors Be-Bo] >
Suppl. III (1993) [Authors Br-Ca] >
Suppl. IV (1997) [Authors Ce-Cz] >
Suppl. V (1998) [Authors Da-Dn] >
Suppl. VI (2000) [Authors Do-E] >
Suppl. VII (2008) [Authors F-Fer] >
Suppl. VIII (2009) [Authors Fres-G] >

372. *Enumeratio stirpium magno Transsilvaniae principatu praeprimis indigenarum, in usum nostratum botanophilorum conscripta inque ordinem sexuali-naturale concinata. Wien, Hermannstadt 1816-1846, 4 vols. Oct. (Enum. stirp. Transsilv.)*

volume	pages	dates	dates in vol.
1	[i]-xxvii, [1]-427, [428 err.]	1816	p. xxvii: 14 Oct 1815
2	[i-x], [1]-392	Dec 1816	p. xii: 31 Oct 1815
3	[i]-xii, [1]-355	1817	p. xi: 29 Sep 1816 see Isis 1: 114. 1817
4	[i]-iv, [1]-236	1846	p. iv cal Maij 1840 editor: M. Fuss
Mantissa 1	[i-v], [1]-82, index	1846	p. iv, ibid. majis 1846 author: M. Fuss
Indices	[1]-112	1846	author: M. Fuss

Kde je přehled akceptovaných jmen?

Nejvíce používán; od 2013 se však neaktualizuje!

The screenshot shows two parts of the Catalogue of Life website. On the left, the main search interface is displayed with a search bar, language selection (English, French, Spanish, Chinese, Russian, Portuguese, Dutch, German, Polish, Lithuanian, Thai, Vietnamese), and filters for extinct taxa and whole words. On the right, the 'Annual Checklist Interface' is shown, which includes a search bar, a status summary (Accepted: 282,059 32.9%, Synonym: 49,024 5.4%, Unresolved: 742,712 61.7%), and links to browse by major plant groups like Flowering plants, Conifers, seeds and fern allies, and Ferns and their allies.

Catalogue of Life: 2020-01-10 Beta
indexing the world's known species

ITIS SPECIES 2000

English French Spanish Chinese Russian Portuguese Dutch German Polish Lithuanian Thai Vietnamese

Browse Search Info

Search the Catalogue of Life - updated edition around the year

Search for:

Show extinct taxa (+)

Match whole words only

Search

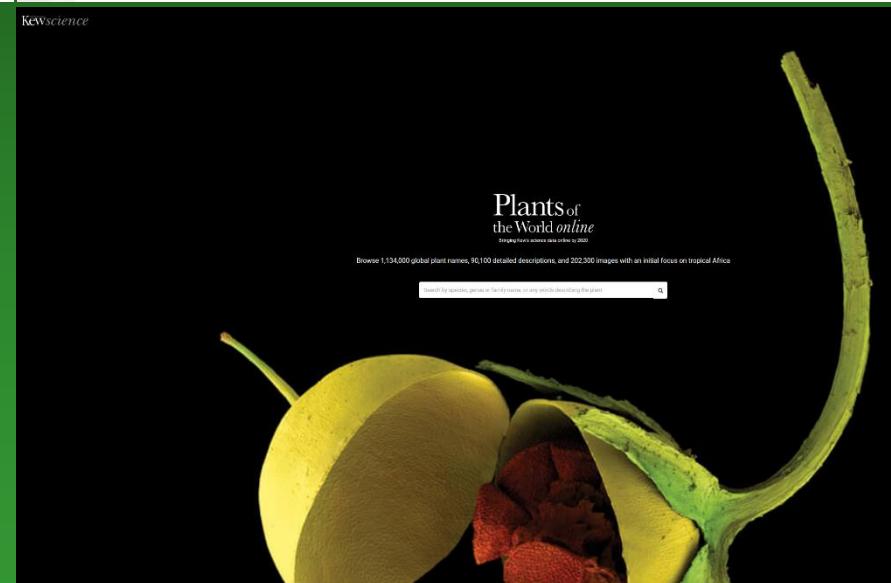
Annual Checklist Interface v1.9 rev 2126ab0 developed by Naturalis Biodiversity Center. Please note, this site uses [cookies](#). If you continue to use the site we will assume that you agree with this.

Včetně jmen živočichů / aktualizuje se

The screenshot of The Plant List website shows its homepage with a green header and sidebar. The sidebar contains logos for Kew, Missouri Botanical Garden, Global Crop Diversity Trust, IOPP, and SANBI. The main content area displays summary statistics: Version 1.1 (September 2013) replaces Version 1.0, which remains accessible here. Version 1.1 includes new data sets, updated versions of the original data sets, and improved algorithms to resolve logical conflicts between those data sets. The differences between versions are summarized. The Plant List is not perfect and represents work in progress. The site aims to produce a 'best effort' list, to demonstrate progress, and to stimulate further work. Important limitations are summarized here. The Plant List includes 1,194,015 scientific plant names of species rank. Of these, 902,659 are accepted species names. The Plant List contains 142 plant families and 17,329 plant genera. The status of the 1,194,015 entries is as follows:

Status	Total
Accepted	282,059 32.9%
Synonym	49,024 5.4%
Unresolved	742,712 61.7%

Browse Click on the major plant group of interest to explore the taxonomic hierarchy embedded within The Plant List. Work down the taxonomic hierarchy from Major Group (to find out which Families belong to each), to Family (to discover the Genera belonging to each) and finally Genus (to list the Species in each).

Ve výstavbě asi v současnosti nejspolehlivější

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Nejčastější důvody změn

= jednoznačnost: princip priority, vyloučení homonym, typizace ...

= vývoj klasifikace: přesuny a kombinace ...

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Nejčastější důvody změn

= jednoznačnost: princip priority, vyloučení homonym, typizace ...
= vývoj klasifikace: přesuny a kombinace ...

Zoologická a botanická nomenklatura jsou nezávislé

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Nejčastější důvody změn

= jednoznačnost: princip priority, vyloučení homonym, typizace ...
= vývoj klasifikace: přesuny a kombinace ...

Zoologická a botanická nomenklatura jsou nezávislé

Existují internedově dostupné zdroje zachycující retrospektivně všechna jména a relevantní taxonomická díla